

Πιέσεις στο μέτωπο πανδημίας και τιμών, εν αναμονή αποτελεσμάτων του ΑΕΠ το γ' τρίμηνο

2021/12/03 09:11 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η εμφάνιση της νέας μετάλλαξης του κορονοϊού COVID-19, γνωστή ως μετάλλαξη «όμικρον», μαζί με το εν εξελίξει 4ο κύμα της πανδημίας, μας υπενθυμίζουν ότι η αβεβαιότητα που συνοδεύει την υγειονομική κρίση παραμένει, τονίζει η Eurobank Research στο εβδομαδιαίο δελτίο τύπου της.

Αναντίρρητα, η αβεβαιότητα δεν έχει την ίδια ένταση όπως πριν από 22 μήνες όταν καταγράφηκε το πρώτο κρούσμα στην Ελλάδα.

Τα εφόδια καταπολέμησης της νόσου αυξήθηκαν (π.χ. εμβόλιο και φαρμακευτική αγωγή), το ίδιο και οι γνώσεις των φορέων της οικονομίας για το πως να συναλλάσσονται υπό καθεστώς πανδημίας (π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο, τηλεργασία, ψηφιοποίηση εργασιών της δημόσιας διοίκησης κ.α.).

Εντούτοις, η κόπωση των νοικοκυριών, από οικονομική-ψυχολογική σκοπιά, είναι εμφανής και δικαιολογημένη, ειδικά στην Ελλάδα που της υγειονομικής κρίσης προηγήθηκε μια δεκαετία έντονων κλυδωνισμών σε οικονομικό-κοινωνικό επίπεδο.

Μια περίοδος αναγκαίας προσαρμογής αλλά και βαθιάς ύφεσης. Από το τέλος του 2007 μέχρι σήμερα έχουν περάσει 14 χρόνια, με βραχυχρόνια διαλείμματα νηνεμίας και ισχυρών προσδοκιών.

Από όλους τους δείκτες εμπιστοσύνης που συνθέτουν τον δείκτη οικονομικού κλίματος που κατασκευάζει το IOBE, ο δείκτης εμπιστοσύνης καταναλωτή παρουσιάζει τη μεγαλύτερη αρνητική απόκλιση σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα.

Πέραν των εξελίξεων στο μέτωπο της πανδημίας, η πρόσφατη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) για την πορεία του γενικού επιπέδου των τιμών τον Νοέμβριο 2021, επιβεβαίωσε τις ανησυχίες για επιταχυνόμενο πληθωρισμό στην Ελλάδα και τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης.

Αναλυτικά, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΕνΔΤΚ εκτιμάται στο 4,3% τον Νοέμβριο 2021 (4,9% στην Ευρωζώνη) από 2,8% τον Οκτώβριο 2021 (4,1% στην Ευρωζώνη).

Σε αυτά τα αποτελέσματα προστίθεται η ανακοίνωση της εξαμηνιαίας έκθεσης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD Economic Outlook), σύμφωνα με την οποία ο πληθωρισμός στην Ελλάδα προβλέπεται στο 3,1% και 1,5% το 2022 και το 2023 αντίστοιχα.

Η εκτίμηση για το 2022 είναι αρκετά υψηλότερη σε σύγκριση με τις αντίστοιχες προβλέψεις στην εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 2022 (0,8%) και στις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1%).

Η άνοδος του πληθωρισμού στην Ελλάδα από τον Ιούνιο 2021 συνδέεται εκτός των άλλων παραγόντων και με αποτελέσματα βάσης, λόγω των αρνητικών τιμών που έλαβε το προηγούμενο χρονικό διάστημα, ειδικά το 2ο εξάμηνο 2020 και το 1ο τρίμηνο 2021.

Συγκεκριμένα, ο ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα τον Οκτώβριο 2021, ναι μεν ήταν υψηλότερος κατά 2,8% σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2020, ωστόσο σε σχέση με τον Οκτώβριο 2019, δηλαδή σε διάστημα 2 ετών, η ενίσχυση ήταν μόλις 0,7%.

Τους επόμενους μήνες αναμένεται κορύφωση του φαινομένου, διατήρηση σχετικά υψηλών τιμών το 1ο εξάμηνο 2022 (κυρίως το 1ο τρίμηνο 2022) και στη συνέχεια σταδιακή αποκλιμάκωση. Το σενάριο μείωσης του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, κατά τη διάρκεια των μηνών του 2022, υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (σύμφωνα με δηλώσεις της Προέδρου).

Με δεδομένους τους δύο παραπάνω κινδύνους για την επίδοση της οικονομίας το επόμενο χρονικό διάστημα, τη Δευτέρα 6 Δεκεμβρίου 2021 αναμένεται η ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ για τους εθνικούς λογαριασμούς του 3ου τριμήνου 2021.

Η δημοσίευση του συνόλου των παρατηρήσεων πολλών δεικτών υψηλής συχνότητας όπως η παραγωγή στη βιομηχανία, οι πωλήσεις στο εμπόριο και το οικονομικό κλίμα, ενισχύει την αρχική μας τοποθέτηση, όπως αυτή παρουσιάστηκε στο τεύχος 395 του δελτίου 7 Ημέρες Οικονομία (5 Νοεμβρίου 2021), για συνέχεια της ανάκαμψης το 3ο τρίμηνο 2021, έστω και με επιβραδυνόμενο ρυθμό.

Αναλυτικά, ο δείκτης παραγωγής στη βιομηχανία ενισχύθηκε με ρυθμό της τάξης του 1,1% QoQ / 9,1% YoY από 1,4% QoQ / 14,8% YoY το προηγούμενο τρίμηνο.

Παράλληλα, ο βαθμός χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία αυξήθηκε στο 78,6% από 75,0% το 2ο τρίμηνο 2021. Η εν λόγω επίδοση δύναται να συνδεθεί με την ενίσχυση των εξαγωγών εμπορευμάτων και την ανάκαμψη του τουρισμού την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2021.

Στο εμπόριο, ο δείκτης κύκλου εργασιών στο χονδρεμπόριο ενισχύθηκε σε τριμηνιαία

βάση για 5ο τρίμηνο στη σειρά (2,9% QoQ / 22,0% YoY από 4,8% QoQ / 30,2% YoY το 2ο τρίμηνο 2021), ενώ στο λιανικό εμπόριο οι πωλήσεις σε σταθερές τιμές συγκρατήθηκαν, έστω και οριακά, στα επίπεδα του 2ου τριμήνου 2021. Παρά ταύτα, σε ετήσια βάση, ήταν υψηλότερες κατά 8,8%

Παρόμοια ποιοτικά χαρακτηριστικά κατέγραψαν και οι πωλήσεις αυτοκινήτων, με αύξηση 0,5% QoQ / 11,9% YoY από 2,7% QoQ / 83,6% YoY το 2ο τρίμηνο 2021. Η αύξηση των πωλήσεων αυτοκινήτων συνδέεται σε έναν βαθμό με τη δημιουργία κινήτρων υποκατάστασης των δημόσιων συγκοινωνιών με οχήματα ιδιωτικής χρήσης για σκοπούς προφύλαξης από την πανδημία.

Το αποτέλεσμα αποτυπώνεται καθημερινά στους δρόμους της πρωτεύουσας, με το κυκλοφοριακό πρόβλημα να παρουσιάζει ιδιαίτερη όξυνση από το 2ο εξάμηνο 2021. Τέλος, το άνοιγμα της οικονομίας και η καλύτερη του αναμενομένου τουριστική σεζόν οδήγησαν σε άνοδο της απασχόλησης για 2ο συνεχές τρίμηνο κατά 4,3% QoQ από 5,8% QoQ το 2ο τρίμηνο 2021.

Ο αριθμός των απασχολούμενων, ο αριθμός των ανέργων και το ποσοστό ανεργίας, μετά τις έντονες αυξομειώσεις κατά τη διάρκεια των μηνών κλεισίματος-ανοίγματος της οικονομίας, από τον Απρίλιο 2021 κινούνται δυναμικά ανοδικά και καθοδικά αντίστοιχα, με αποτέλεσμα να επιστρέψουν στα προ πανδημίας μονοπάτια τάσης.

Τον Σεπτέμβριο 2021, το ποσοστό ανεργίας ήταν στο 13,0% του εργατικού δυναμικού από 16,8% τον Σεπτέμβριο 2019, η απασχόληση ενισχυμένη κατά 4,2% ή 164,9 χιλιάδες άτομα σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο 2019 και η ανεργία μειωμένη κατά 22,9% ή 181,5 χιλιάδες άτομα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2019.

Εποχικοί παράγοντες, αλλά πρωτίστως η απόσυρση των μέτρων στήριξης, θα εμπεριέχουν ένα κόστος προσαρμογής-μετάβασης, ειδικά από τον Νοέμβριο 2021 και έπειτα, για την εγχώρια αγορά εργασίας.

Εκτός των δεικτών παραγωγής, πωλήσεων και απασχόλησης, βελτίωση το 3ο τρίμηνο 2021 παρουσίασαν και δείκτες οικονομικής συγκυρίας, όπως ο δείκτης PMI μεταποίησης και ο δείκτης οικονομικού κλίματος.

Ο μεν πρώτος, σε όρους μέσου 3 μηνών, παρέμεινε πάνω από το όριο των 50 μονάδων για 3ο τρίμηνο στη σειρά (> 50 βελτίωση λειτουργικών συνθηκών, < 50 χειροτέρευση λειτουργικών συνθηκών) και ανήλθε στις 58,4 μονάδες από 57,0 μονάδες το 2ο τρίμηνο 2021.

Επιπρόσθετα, το δίμηνο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2021, παρά την ενεργειακή κρίση, η προαναφερθείσα δυναμική διατηρήθηκε. Ο δείκτης οικονομικού κλίματος, ένα μέτρο των προσδοκιών των φορέων της οικονομίας, μετά την ισχυρή πτώση του 2ου

τριμήνου 2020 λόγω του πρώτου ισχυρού και μη αναμενόμενου lockdown, παρουσίασε οριακή βελτίωση τα επόμενα 3 τρίμηνα.

Η πρώτη ισχυρή ανάκαμψη επετεύχθη το 2ο τρίμηνο 2021 εξαιτίας της άρσης των περιοριστικών μέτρων, πορεία που συνεχίστηκε το 3ο τρίμηνο 2021.

Βάσει των παραπάνω στοιχείων, εξάγουμε το συμπέρασμα ότι η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκε το 3ο τρίμηνο 2021. Οι περισσότεροι δείκτες υψηλής συχνότητας, με εξαίρεση τον δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτή, κινήθηκαν ανοδικά, έστω και με επιβραδυνόμενο ρυθμό.

Παράγοντες που δύναται να συγκράτησαν την προβλεπόμενη ανάκαμψη είναι, 1ον η πιθανή μείωση της μεταβολής των αποθεμάτων λόγω της υψηλής συσσώρευσης των προηγούμενων τριμήνων, 2ον οι αναθεωρήσεις των αποτελεσμάτων των προηγούμενων τριμήνων και 3ον η επίδραση της εποχικής προσαρμογής των σειρών, στη συνεισφορά των εξαγωγών υπηρεσιών και δη του τουρισμού στο ΑΕΠ σε τριμηνιαία βάση.